

om ophævelsen af den territoriale begrænsning for vidners mødepligt, således at hovedreglen er en pligt til at møde for den ret, der behandler sagen, mens den tidligere danske hovedregel, som også gælder i Grønland, var pligt til at møde i den retskreds, hvor man bor. Ændringen er begrundet i ønsket om at fremme bevisumiddelbarheden og dermed også sagsbehandlings tempo ved formindskelse af behovet for subsidiaire afhøringer, og man anså det for ubetænkeligt at tilsidesætte de specielle økonomiske og personlige hensyn, som afstands begrænsningerne har været, i betragtning af, at de forbedrede samfærdselsforhold, herunder den tiltagende motorisering, væsentligt letter og fremskynder befordring over længere strækninger.

Det er åbenbart, at der i Grønland stadig er stærke grunde for at bevare afstands begrænsningen i sin nuværende form. Det drejer sig om betydeligt større afstande, og selv om trafikforholdene er forbedrede gennem de sidste 20 år, vil det både være meget bekosteligt og tidskrævende at indrette sagsbehandlingen på, at vidner fra andre retskredse skal nå frem til tingstedet.

Til § 13.

Første stk. er uændret.

Bestemmelsen i stk. 2 giver retten eller retsformanden en noget videre hjemmel end hidtil til at pålægge personer, der er bosat uden for retskredsens grænser at møde som vidne. Derved bliver der mulighed for at anlægge et konkret skøn over vægten af de krydsende hensyn til bevisumiddelbarheden og de byrder, færdsejen i Grønland kan byde på.

Ændringen i stk. 3 er af redaktionel karakter, stk. 4 og 5 er uændrede.

Til § 14.

Bestemmelsen, der svarer til den hidtidige § 14, vedrører vidneudelukkelsen, og den er formuleret i overensstemmelse med den danske retsplejelovs § 169 og § 170. De hidtidige persongrupper er suppleret med advokater.

Gældende § 14, stk. 2, indeholder en generel hjemmel for landsdommeren til at pålægge vidnepligt uanset vidneudelukkelsesgrund. Den er udskilt til særlig paragraf, jfr. udkastets § 18.

Til § 15.

Bestemmelsen, der afløser gældende § 15, stk. 1 og 2, vedrører vidnefritagelse, og den er formuleret som den danske retsplejelovs § 171, stk. 1 og 2.

Mens man i de gældende bestemmelser sonderer mellem civile sager og kriminelle sager, er vidnefritagelsesreglerne efter udkastet ens for begge arter af sager. En parts og herunder en sigtet eller tiltalt

persons nærmeste er efter stk. 1 generelt fritaget for vidnepligt.

Hvis der ved et vidneudsagn i øvrigt er risiko for at volde væsentlig skade for vidnets nærmeste eller for vidnet selv, er der heller ikke pligt til at afgive forklaring, jfr. stk. 2.

Efter motiverne til den danske regel omfatter kredsen af pårørende i al fald ægtefæller, forældre, børn og søskende og pleje- eller adoptivfamilie i samme led. Efter omstændighederne i den enkelte familie kan bestemmelsen også omfatte andre slægtninge eller besvogrede, som den pågældende er nært knyttet til, og samlevende eller forlovede. En tilsvarende afgrænsning synes at stemme med forholdene i Grønland, hvor et husstands fællesskab i visse tilfælde vil kunne være vejledende for det konkrete skøn.

Til § 16.

Bestemmelsen er ny. Den omhandler journalisters vidnepligt, og den kan have praktisk betydning i Grønland, hvor lokalaviser spiller en voksende rolle. Den svarer til den danske lovs § 172, stk. 1.

Til § 17.

Bestemmelsens første punktum svarer til den gældende § 14, stk. 4, og § 15, stk. 3. Formuleringen svarer til den danske § 173. Henvisningen til reglen i § 18 er ny. Den angiver fremgangsmåden i de tilfælde, hvor vidnet vægrer sig ved at afgive forklaring under henvisning til fritagelses- eller udelukkelsesgrunde. Landsdommeren skal have spørgsmålet forelagt, såfremt kredsdommeren fastholder, at vidneudsagn skal gives.

Til § 18.

Bestemmelsen svarer til gældende § 14, stk. 2, og § 15, stk. 2. Den sammenfatter den danske lovs bestemmelser i § 169, stk. 2, § 170, stk. 2, og § 171, stk. 3. De hensyn, der kan tale for, at det pålægges et vidne at afgive forklaring, er ikke udtrykkeligt nævnt. Det må antages, at bestemmelsen vil blive praktiseret som i Danmark. Med henvisningen til § 16 gives der en noget videre adgang til at pålægge redaktører m. fl. at vidne end i den danske bestemmelse i § 172, stk. 2, men også på dette punkt vil dansk praksis antagelig være vejledende.

Til § 19.

Bestemmelsen svarer til gældende lovs § 16, dog er stk. 3 ny, den svarer til den danske lovs § 176.

Til § 20.

Bestemmelsen, der svarer til gældende lovs § 17, vedrører tvangsmidler over for vidner. Nr. 4, pålæg af løbende bøde, er et nyt middel, som blev indført i